

מהלב של נלי

משחקים תופסת כיפים – התופס צריך לתפוס את כל החניכים.
כל חניך שנתפס צריך לעמוד במקום והוא "שבוי" עד שמישהו מהחניכים נותן לו כיף.

משחקים את המשחק חוקיות אבל עם טופי – מוציאים חניך החוצה וקובעים פעולה זהה שכולם עושים

כאשר הם מעבירים סוכריית טופי מאחד לשני במעגל.
החניך שייצא החוצה חוזר וצריך לנחש מה החוקיות.
נשחק את המשחק כאשר החוקיות תהיה לומר תודה על הטופי.

סיפור

מעשה בילד יתום אחד, שהסתובב ברחובות ללא אוכל, לבוש וקורת גג. פגש אותו יהודי טוב אחד, ריחם עליו, האכילו והשקהו, הכניסו לביתו ודאג לכל מחסורו. שלח היהודי את הילד לחינוך טוב, ובהמשך כשבגר עזר לו לפתוח עסק טוב ומכניס. והילד שבגר עשה חיל בעסקיו והתעשר מאוד. יום אחד, התהפך הגלגל על היהודי הרחמן, והוא התרושש עד שהגיע לפת לחם. החליט הרחמן – אלך לבני המאומץ והוא בוודאי יעזור לי וישיב לי כגמולי הטוב. אמר ועשה, הלך לבנו, שקיבלו בשמחה ובכבוד רב, שוחחו על דא ועל הא, ולבסוף ביקש הרחמן בבושה – זקוק אני לכסף, התוכל לתת לי מתנה?

הסתכל הבן באביו המאמץ, וחשב בליבו – חייב אני לעזור לאבא בדרך של כבוד, לכן אמר בפיו: כרגע אין לי כסף, אחשוב בעז"ה כיצד לעזור לך.

שב האב לביתו, ובינתיים קרא הבן לאחד ממשרתיו, הלבישו כעני ושלחו להציע לאב, מרגלית יקרה במחיר של דינר אחד. ואכן האב הביט במרגלית והחליט להשקיע בה את אחד בדינרים שנותרו לו. לאחר מספר ימים, שלח הבן, משרת המחופש לעשיר לרכוש את המרגלית ב1000 דינרים. כך התעשר האב מחדש בדרך של כבוד, ללא שידע שהבן עזר לו (הסיפור מובא בספר 'מעיל צדקה').

זהו סיפור יפהפה על הכרת הטוב ומתן בסתר, אך אם נתבונן בו לעומק נגלה שהכרת הטוב הגדולה ביותר בסיפור לא גנוזה בכסף, אלא בעובדה שהבן אימץ את דרכי אביו והפך בעצמו לאיש טוב ורחמן.

הנחת הגדולה ביותר להורים היא כשהבן ממשיך את דרכם. אם נרצה, זו תמצית התשוקה הטבעית של האדם להורות, שהרי זו התשוקה להמשכיות ולהעמדת צאצאים.

השבת נקרא את פרשת פרה אדומה. כולנו מכירים את הסיפור הנפלא (קידושין לא ע"א) על דמה בן נתינה, שכיבד את אביו, וכדי לא להעיר את אביו משנתו, וויתר על האפשרות להרוויח כסף רב ממכירת אבנים יקרות לחושן. "לשנה האחרת, נתן הקב"ה שכרו, שנולדה לו פרה אדומה בעדרו. נכנסו חכמי ישראל אצלו, אמר להם: יודע אני בכם, שאם אני מבקש מכם כל ממון שבעולם אתם נותנים לי, אלא אין אני מבקש מכם אלא אותו ממון שהפסדתי בשביל כבוד אבא."

נשאלת השאלה – מה הקשר הפנימי בין מצוות כיבוד הורים לפרה אדומה?

ואולי התשובה גנוזה במידת הכרת הטוב. כיבוד הורים היא כל כולה מצווה שיש בה ממידת הכרת הטוב. פרה אדומה, לעומת זאת, היא מצווה המהווה סמל למצוות שאין להם טעם. אולם דווקא במצוות כאלו מתעורר טעמו של הרס"ג לכלל המצוות, שאומר – לקדוש ברוך הוא אין לנו דרך להשיב טובה תחת הטובות שהוא גומל לנו. הרי הכול שלו ואינו צריך מאיתנו מאומה. אולם, נחת יש למי שעושים את רצונו בעולם. כך, לקב"ה יש נחת כשעושים רצונו, ובכך הכרת טובתנו. נמצא, שדווקא במצווה כמו פרה אדומה, שכולה רק עשיית רצונו יתברך ללא טעם, מתעורר הכוח של הכרת הטוב בכך שעושים רצונו וממשיכים את שמו יתברך בעולם.

הכרת הטוב הזו שופכת אור גם על הכרת הטוב של כיבוד ההורים, שמי שרוצה לעשות נחת רוח להוריו ימשיך את מעשיהם הטובים ואת דרכם בעולמו.

"לך אזבח זבח תודה ובשם ה' אקרא". התודה הגדולה ביותר לה', היא כשנקרא בכל מקום ונפיץ את שמו הגדול בעולם, כדרכו של אברהם אבינו שהיה נוסע ממקום למקום וקורא בשם ה' א-ל עולם.

שאלות לדיון

1. מעטים הם האנשים שזוכרים חסדים קטנים וגדולים שגמלו עמם והם מכירי טובה אמיתיים. מהיכן נובע הקושי, לדעתכם, להיות מכיר טובה?
2. אילו תכונות נדרשות מאדם כדי שיוכל להיות מכיר טובה?

לפעמים אנחנו שוכחים לומר תודה לקב"ה כי דברים נראים לנו ברורים מאליהם ולכן תמיד צריך להסתכל ולהודות לקב"ה על כל הטוב שהוא עושה לנו יום יום. בנוסף, צריך להודות תמיד לכל האנשים שעוזרים לנו יום יום, ולא לקחת כל טובה שעושים לנו כמובנת מאליה, לפעמים אפילו הטובות שהאנשים נותנים לנו דורשות הרבה מאמץ בשבילם.

השבוע נפרדנו מחבר יקר ליישוב ולסניף, נתנאל "נלי" כהן בן ה-18 ממצפה ישי. נלי היה חניך וגרעינר בסניף..

נלי נולד עם ביות נשימה וכל חייו נאבק על מנת להיות כמו כלנו..

הכוח של נלי היה הכרת הטוב..

נלי עשה מכירות של עוגיות/חלות/פלאפל ואת כל הכסף תרם לבית חולים, כל מה שהוא עשה הוא חיפש איך הוא תורם ועוזר לאחרים, הוא תרם את הכסף למחלקה שבו הוא היה מאושפז שהיה קטן כהוכרת תודה. והכל עשה עם חיוך ענק גם בזמן הקורונה נלי נשאר תמיד שמח ואופטימי למרות שלא יצא מהבית כמעט שנה...

צופר

מה הנה הכרת הטוב וההודאה? איזה הוא מקורם בנפש? ומאין תבוא כפיית הטובה, אשר רוב בני האדם יכשלו בה? גם בזה תכיר את הנותן והנוטל. הנותן ירגיש בלבבו אשר לא יחפוץ במתנת חנם, כי שאיפתו היא רק ליתן, ולא למשוך אליו את הדברים שהם חוץ ממנו, על כן כאשר יגיע אליו דבר מאת רעהו יתעורר בו הרצון לשלם עבורו, ואם לא יוכל לעשות זאת, לבו ירגיש בחובת התשלומין – וזו היא אשר נקרא לה בשם "הודאה". אבל הנוטל ישאף תדיר למשוך אליו את כל אשר יוכל, הן בגזילה והן בתרמית והן במתנה, ובקרב לבו יחשוב כי הכל שלו הוא, ובשבילו. על כן בהגיעו דבר טוב, אשר הטיב עמו חברו, לא ירגיש בחיוב תשלומין כלל. הוא אשר נכנהו, "כפוי טובה". ואם תראה את הנוטל כי יודה, ולפעמים גם באופן יפה מאוד, אל תאמין בו ובהודאתו, כי בשפתיו יחנוף, ולבו בל עמו. אך כאשר בחפצו לסובב אליו עוד טובות רבות ומתנות חשובות, יתלבש בכסות מכיר הטוב, נמצא שגם הודאתו – נטילה היא, כי כך היא כוונתה. כללו של דבר:

הכרת טובה היא תולדת כוח הנתינה, וכפיית טובה היא תולדת כוח הנטילה

הרב דסלר, "מכתב מאליהו"